

АНАЛІЗ ДЕРЖАВНИХ СТИМУЛІВ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ЦИФРОВУ ЕКОНОМІКУ

ANALYSIS OF STATE INCENTIVES FOR ATTRACTING INVESTMENTS IN THE DIGITAL ECONOMY

УДК 336.13:338.24

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.88-6>

Ільїна О.А.

к.е.н., доцент кафедри журналістики, Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
ПрАТ «ВНЗ Міжрегіональна академія управління персоналом»

Мельник Б.Ю.

доктор філософії, доцент кафедри менеджменту, Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
ПрАТ «ВНЗ Міжрегіональна академія управління персоналом»

Кушнеренко С.М.

к.е.н., доцент кафедри менеджменту, Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу, ПрАТ «ВНЗ Міжрегіональна академія управління персоналом»

Iliina Oksana

PJSC "Interregional Academy of Personnel Management"

Melnyk Bogdan

PJSC "Interregional Academy of Personnel Management"

Kushnerenko Serhii

PJSC "Interregional Academy of Personnel Management"

Постановка проблеми. Цифровізація економіки дає численні переваги, стимулюючи інновації, створюючи робочі місця та прискорюючи економічне зростання, що забезпечує економію коштів і часу, зростання галузі та продуктивність, а також покращує безпеку та добробут. Цифрова трансформація потребує поєднання інфраструктури, інвестицій і регулювання. Критично важливі служби, що підтримують розвиток, як-от лікарні, школи, енергетика та сільське господарство, працюють на основі цифрових даних. Інфраструктура та платформи, які лежать в основі цих з'єднань, мають бути доступними та безпечними для всіх країн. Правильний розподіл обмежених відповідно до особливостей країни має

вирішальне значення для побудови динамічної цифрової системи.

Цифровізацію можна розглядати як технологічний прогрес, який значно змінює спосіб і швидкість передачі інформації, а також допомагає підвищити рентабельність інвестицій, наразі інвестиції є каталізатором розвитку цифрової економіки. Урядові структури повинні активно спрямовувати інвестиції в цільові цифрові послуги. Інвестиційна політика, стимули та пропозиція інвесторів мають відповідати унікальним сильним сторонам країни – людському капіталу, бізнес-екосистемі чи технологічним можливостям.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання державних стимулів інвестицій в цифрову

Стаття присвячена обґрунтуванню теоретичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо дослідження впливу державних стимулів на залучення інвестицій у цифрову економіку. Розкрито зміст поняття «стимул» як причини або спонукання, що заохочують сторони до певної поведінки або певних дій. Відмічено, що державні стимули використовуються як інструменти заохочення бажаної поведінки та досягнення цілей державної політики. Систематизовано державні стимули для залучення інвестицій в цифрову економіку: державні програми цифровізації; вилучення інвестицій на цифровізацію з бази оподаткування компаній; пільгові ставки податків та «податкові канікули»; пільгові кредити та гранти; прискорена амортизація основних засобів; звільнення від сплати зборів на інфраструктуру, нерухомість та від земельної ренти; страхування інноваційного експорту; державні закупівлі цифрових інновацій. Проведений аналіз державних стимулів для залучення інвестицій у цифрову економіку таких країн, як: США, Великобританія, Люксембург та Німеччина. Розкрито інструменти стимулювання інвестиційної діяльності та заходи щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки в Україні.

Ключові слова: державне регулювання, державні стимули, інвестиції, цифрова економіка, цифровізація.

The article is devoted to the substantiation of the theoretical foundations and the development of practical recommendations regarding the study of the influence of state incentives on the attraction of investments in the digital economy. It was revealed that digital transformation requires a combination of infrastructure and investments. Given the definition of the concept of "incentive" as a reason or inducement that encourages parties to certain behavior or certain actions, currently in the legal context incentives are created through laws, regulations, financial subsidies or tax levers. It is noted that state incentives are used as tools to encourage desired behavior and achieve state policy goals. Systematized state incentives for attracting investments in the digital economy: state digitalization programs; withdrawal of digitalization investments from the tax base of companies; preferential tax rates and "tax holidays" (VAT, PnPP, personal income tax, EUV); preferential loans and grants; accelerated depreciation of fixed assets; exemption from payment of fees for infrastructure, real estate and land rent; innovative export insurance; public procurement of digital innovations. The analysis of state incentives for attracting investments in the digital economy of countries such as the USA, Great Britain, Luxembourg and Germany was carried out. For example, in the US – federal grant funding to support digital inclusion programs in states and territories. The UK encourages venture capital investment through schemes such as enterprise investment (EIS), investment in start-up enterprises (SEIS). Tax incentives for investments are widespread in Luxembourg. In Germany, the most common incentive is State programs aimed at influencing the investment behavior of businesses for the purpose of economic development. It has been determined that national digital competitiveness is the result of investment in education and the provision of the skills required by the labor market. According to the annual Aggregate Digital Economy and Society Index (DESI) for EU member states, Finland, Denmark, the Netherlands and Sweden are the most digitized, and the Top 10 in the IMD World Digital Competitiveness Ranking are occupied by such countries as: the USA, the Netherlands, Singapore, Denmark, Switzerland, Republic of Korea, Sweden, Finland, Taiwan (Chinese Taipei), Hong Kong SAR. Tools for stimulating investment activity and measures for the implementation of appropriate incentives for the digitalization of the economy in Ukraine are disclosed.

Key words: state regulation, state incentives, investments, digital economy, digitalization.

економіку є предметом дискусій в наукових колах. В останні роки вийшло ряд публікацій як зарубіжних, так і вітчизняних науковців.

Так, ґрунтуючись на результатах панельних досліджень виробничих компаній Китаю за допомогою економетричної регресії з фіксованим ефектом китайські дослідники Чжао Х., Чжао Л., Сун Х., Хінг І. в своїй статті зробили висновки про стимулюючий вплив державних субсидій на цифрову трансформацію виробничих підприємств [1].

У дослідженні європейських вчених Скаре М., де Обессо М. Д., і Рібейро-Наваррете С. розглядається емпіричний зв'язок між цифровою трансформацією та бізнес-діяльністю європейських малих і середніх підприємств. Це одне з небагатьох всебічних досліджень, які використовують індекс DESI для вивчення впливу цифрової трансформації на ділову активність європейських МСП [2].

У статті Черничко Т., Гладинець Н., Росола У. визначено проблеми, які перешкоджають залученню іноземних інвестицій в Україну під час війни та розроблено рекомендації щодо їх стимулювання [3].

Забарною Е. проаналізовано особливості інноваційних інвестицій та їх безпосередній вплив на економічний розвиток держави. Обґрунтовано, що активізації інвестиційних процесів у інновації в Україні можуть сприяти індустріальні парки й доведено, що цифровий сектор є одним з найбільш безпечних і стабільних напрямів інвестування [4].

Однак форми державного стимулювання для залучення інвестицій у цифрову економіку, недостатньо розкрито.

Метою статті є обґрунтування теоретичних основ та розробка практичних рекомендацій щодо дослідження впливу державних стимулів на залучення інвестицій у цифрову економіку.

Виклад основних результатів дослідження. Дослідження показують, що такі цифрові фактори, як засоби зв'язку та інтернет-інфраструктура, приваблюють надходження інвестицій.

У 2022 році світові витрати на цифрову трансформацію досягли 1,85 трильйона доларів США, що на 16 % більше, ніж у попередньому році, у 2023 році – 2,15 трильйона доларів США. За прогнозами, до 2027 року глобальні витрати на цифрову трансформацію досягнуть 3,9 трильйона доларів США. Нині річні витрати на людину становлять 1231 долар США на універсальне цифрове підключення та використання Інтернету, широкий доступ до банківських і фінансових послуг, а також виробництво з вищою доданою вартістю [5].

Понад 90 % організацій у всьому світі впровадили хмарні технології станом на 2023 рік, що є найвищим показником запровадження будь-якої нової технології, а глобальні публічні витрати на хмару перевищили 560 мільярдів доларів США у всьому світі. За прогнозами, у 2024 році витрати

на ІТ у всьому світі перевищать п'ять трильйонів доларів США, що майже на вісім відсотків більше, ніж у 2023 році [6].

Штучний інтелект і революція даних прискорюють цифрові можливості для багатьох, але підкреслюють розрив, оскільки бідні країни все більше відстають. Без доступу до Інтернету та навичок ефективного використання цифрових технологій мільярди залишаються поза межами сучасного світу. Близько третини населення світу, або 2,6 мільярда людей, залишалися офлайн у 2023 році. Тоді як у 2022 році понад 90 відсотків людей у країнах з високим рівнем доходу користувалися Інтернетом, лише кожен четвертий у країнах із низьким рівнем доходу користувався Інтернетом. 850 мільйонів людей не мають жодної форми ідентифікації. У 2022 році середній мобільний широкосмуговий трафік на душу населення в багатших країнах був більш ніж у 20 разів вищий, а фіксований широкосмуговий трафік у 1700 разів вищий, ніж у країнах з низьким рівнем доходу. Наразі світова спільнота повинна робити більше, щоб допомогти країнам, що розвиваються, наздогнати, прискорити впровадження цифрових технологій і забезпечити, щоб кожен міг отримати переваги [6].

Розбудова цифрової економіки потребує значного фінансування. Так, у досягнення загального доступу до широкосмугового зв'язку до 2030 року слід інвестувати понад 400 мільярдів доларів США, для повного охоплення цифровою трансформацією країн з низьким рівнем доходу потрібно щорічно виділяти 5,6 трильйонів доларів США економік, що дорівнює 18 % їх сукупного ВВП [7].

Стимул – це причина або спонукання, які заохочують сторони до певної поведінки або певних дій. У правовому контексті стимули часто створюються через закони, нормативні акти, фінансові субсидії або податкові важелі [8].

Державні стимули використовуються як інструменти заохочення бажаної поведінки та досягнення цілей державної політики. У світовій практиці для залучення інвестицій в цифрову економіку застосовуються такі стимули (рис. 1).

Ряд країн пропонують гранти, кредити та стимули в сфері цифрової економіки. У США стимули для досліджень і розробок (НДДКР) забезпечують значні податкові пільги на федеральному, штатному та місцевому рівнях. Кредит на НДДКР є одним із найбільш значних серед внутрішніх податкових кредитів США.

У квітні 2019 року сенатором США Патті Мюррей (Вашингтон) був запропонований Закон про цифровий капітал, який передбачав протягом наступних п'яти років фінансування федеральних грантів для підтримки програм цифрового залучення в штатах і територіях США. Відповідно до Закону про цифровий капітал передбачалося спрямування інвестицій у сумі 2,75 мільярда доларів США на створення

Рис. 1. Державні стимули для залучення інвестицій в цифрову економіку

Джерело: побудовано автором на основі [9]

трьох грантових програм, які спрямовані на розвиток навичок, технологій і потенціалу, що необхідні для повного використання переваг цифрової економіки. Пропоноване фінансування кожної програми становить 125 мільйонів доларів на рік протягом п'яти років – загалом до 1,25 мільярда доларів.

Для управління федеральними грантовими програмами створено Національне управління телекомунікацій та інформації (NTIA) при Міністерстві торгівлі США, щоб сприяти цифровому капіталу по всій країні. Одна програма здійснюється через уряди штатів, фінансування розподіляється за формулою та включає планування цифрового капіталу в кожному штаті з подальшим наданням грантів на реалізацію кваліфікаційним програмам. Інша – це щорічна національна конкурсна грантова програма, яку проводить NTIA, для підтримки проектів цифрового капіталу, які здійснюються окремими групами, коаліціями та/або спільнотами інтересів будь-де в США.

Перше фінансування стало доступне через Державну програму грантів цифрового капіталу Saracity Grant для штатів, територій, індіанських племен, корінних організацій Аляски та корінних гавайських організацій на суму 1,44 млрд. доларів США. Метою Програми грантів є підтримка впровадження планів цифрової рівності в цих штатах, територіях і племінних утвореннях, включаючи діяльність із цифрового залучення для досягнення цифрової рівності в цих штатах, територіях і племінних громадах.

Конкурсна програма грантів Digital Equity Competitive Grant Program призначена для надання

грантів на підтримку зусиль, спрямованих на досягнення цифрової справедливості, сприяння цифровій інтеграції та сприяння більш широкому запровадженню Інтернету серед охоплених груп населення.

Метою Конкурсної програми грантів є: (1) розробка та реалізація діяльності з цифрового залучення, яка принесе користь охопленим групам населення; (2) сприяти використанню Інтернету охопленими групами населення, щоб надати цим охопленим групам можливості для отримання освіти та працевлаштування; (3) впроваджувати навчальні програми для охоплених груп, які охоплюють базові, передові та прикладні навички або інші програми розвитку робочої сили; (4) надавати обладнання, прилади, мережеві можливості, апаратне та програмне забезпечення або цифрову мережеву технологію для послуг широкосмугового зв'язку для охопленого населення за низьку вартість або безкоштовно; (5) будувати, модернізувати, розширювати або експлуатувати нові чи існуючі обчислювальні центри загального доступу для охоплених груп населення через громадські установи; і (6) виконувати будь-які інші проекти та заходи, які, на думку помічника секретаря, відповідають цілям, для яких створено Конкурсну програму цифрового капіталу [10].

Великобританія використовує стимули для інвестування цифрової трансформації через такі схеми, як: інвестування в підприємства (EIS), інвестування в початкові підприємства (SEIS) та Фонд венчурного капіталу (VCT)[11].

SEIS і EIS не є джерелом венчурного капіталу, а є стимулами залучення інвестицій, які надають

податкові пільги інвесторам, купують акції відповідних підприємств, що має полегшити цим компаніям залучення необхідних інвестицій. Інвестиційна схема початкового підприємства (SEISO орієнтована на інвестиції для компаній на ранній стадії розвитку – тих, хто має менше трьох років діяльності та 25 співробітників. Індивідуальні інвестори (не компанії) можуть інвестувати до 200000 фунтів стерлінгів у бізнес SEIS за податковий рік. Інвестиційна схема підприємства (EIS) підтримує більші та більш відомі підприємства – ті, що мають до семи років діяльності та 250 співробітників. Індивідуальні або корпоративні інвестори можуть інвестувати до 1 млн. фунтів стерлінгів за податковий рік. Компанія може прийняти до 5 мільйонів фунтів стерлінгів за податковий рік і не більше 12 мільйонів фунтів стерлінгів на загальну суму EIS. Заплановано виділити 39,8 мільярдів фунтів стерлінгів на реалізацію державної інноваційної стратегії в цифровій сфері протягом 2022–2025 рр. [11].

Цифрова трансформація економіки держав-членів ЄС дає їм можливість економічно конкурувати на світовій арені у ХХ столітті. ЄС запустив ряд політичних ініціатив, спрямованих на покращення цифрового зв'язку громадян, підприємств та державних установ з метою забезпечення доступу до Інтернету та розвитку навичок щодо цифрових технологій, як для загального громадськості та для фахівців. У таблиці 1 представлено агрегований індекс – (зважений індекс від 0 до 100) цифрової економіки та суспільства (DESI) для країн-членів ЄС протягом п'яти років.

Протягом 2017–2022 рр. країнами, які постійно займали позиції найбільш цифровізованих в ЄС, були Фінляндія, Данія, Нідерланди та Швеція. Ці країни отримали високі бали в усіх категоріях,

виміряних за індексом цифрової економіки та суспільства ЄС (DESI), тобто людський капітал, підключення, інтеграція цифрових технологій та цифрові державні послуги [12].

У Люксембургу широко застосовуються податкові пільги на інвестиції. Підприємство, яке бере участь у проекті цифрової трансформації, може претендувати на податкову пільгу на інвестиції, яка розраховується на основі інвестованої суми та понесених операційних витрат у контексті проекту цифрової трансформації. Ставка податкової пільги становить 18 % для інвестицій та операційних витрат, крім матеріальних інвестицій, що амортизуються, для яких ставка складає 6 % в доповнення до 12 % ставки, що застосовується до податкових пільг для глобальних інвестицій. Наразі матеріальні інвестиції, що амортизуються, також мають право на ставку 18 % [9].

У Німеччині найпоширенішим стимулом є Державні програми, спрямовані на вплив на інвестиційну поведінку бізнесу з метою економічного розвитку. Стимули передбачають витрати з державного бюджету на програму або податкові витрати.

Програми стимулювання в Німеччині доступні через ряд різних інструментів державного фінансування та для різних цілей фінансування. Відповідна програма заохочення визначає галузі, а також форми інвестицій (наприклад, нові проекти, диверсифікація або розширення), які мають право на фінансування. Кожна програма також має набір критеріїв (таких як розмір компанії, заплановане розташування інвестиційного проекту тощо), які визначають рівні заохочення індивідуального інвестиційного проекту. Міжнародні інвестори підпорядковані тим самим умовам, що й німецькі інвестори.

Таблиця 1

Щорічний агрегований індекс цифрової економіки та суспільства (DESI) для країн-членів ЄС протягом 2018–2022 рр.

Країни	Рік					Темп зміни 2022 до 2018 рр.
	2018	2019	2020	2021 рік	2022	
Фінляндія	50,37	54,14	58,43	63,16	69,60	138,18
Данія	48,69	52,05	55,97	65,25	69,33	142,39
Нідерланди	48,06	50,52	54,68	62,36	67,37	140,18
Швеція	48,74	51,96	55,75	60,49	65,22	133,81
Ірландія	44,10	46,70	50,81	57,11	62,74	142,27
Мальта	43,85	47,45	51,52	54,46	60,88	138,84
Іспанія	43,37	47,04	49,72	54,81	60,77	140,12
Люксембург	45,82	47,73	51,20	55,04	58,85	128,44
Естонія	43,98	46,57	49,05	53,15	56,51	128,49
Австрія	38,43	41,22	43,62	50,52	54,68	142,28
Словенія	37,86	40,89	42,92	47,96	53,37	140,97
Франція	35,93	39,46	42,53	45,92	53,33	148,43
Німеччина	35,30	38,35	42,06	47,07	52,88	149,80

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Значна частина стимулів фінансується за рахунок фінансових ресурсів, наданих Європейським Союзом (ЄС). Уряд Німеччини та федеральні землі також надають власні кошти.

Гранти на інвестиції є центральним інструментом фінансування. Існують програми, які виділяють гранти на дослідження та розробки (НДДКР), а також державні позики та програми партнерства. Гранти на наймання персоналу – стимули, пов'язані з працею, відіграють значну роль у зниженні операційних витрат, понесених новими підприємствами.

Стартапи та технологічні компанії часто фінансуються за рахунок власного капіталу. Проте капітал з державних джерел також є ефективним методом фінансування для всіх галузей промисловості.

Державні позики, державні гарантії. Інвестори у Німеччині можуть отримати доступ до програм державних позик. Ці програми зазвичай пропонують позики за відсотковими ставками, нижчими від поточних ринкових, у поєднанні зі щедрими пільговими періодами [9].

Станом на 2023 рік США визнано найбільш конкурентоспроможною в цифровому світі країною. США найбільше інвестують у цифрові технології. Якщо глобальні продажі ІТ і телекомунікацій у 2023 році зросли на 4,0 %, то у США зростання вище середнього – на 4,4 %. Отже, 37,5 % світових інвестицій на ІТ і телекомунікації та інших витрат належать США, Китаю – 11,6 %, Японії – 4,9 %, Великобританії – 4,3 %, Німеччині – 4,0 % [13]. Всесвітній рейтинг цифрової конкурентоспроможності IMD, що складається Центром світової

конкурентоспроможності IMD, оцінює потенціал і готовність економіки країни до впровадження цифрових технологій як ключового фактору економічних перетворень в бізнесі, уряді та суспільстві в цілому та проводиться вже сьомий рік поспіль. Топ-10 позицій у рейтингу зайняли такі країни, як: США, Нідерланди, Сінгапур, Данія, Швейцарія, Республіка Корея, Швеція, Фінляндія, Тайвань (Китайський Тайбей), САР Гонконг [14].

В Україні з 2019 р. діє програма ЄС – «EU4Digital: підтримка цифрової економіки та суспільства у Східному партнерстві». Вона спрямована на розширення переваг Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу для України та інших держав Східного партнерства з метою стимулювання економічного росту, створення робочих місць, покращення життя людей та допомоги бізнесу.

У законодавстві України передбачено інструменти стимулювання інвестиційної діяльності та заходи щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки (табл. 2). Для залучення прямих інвестицій в Україні запроваджено спеціальні інвестиційні режими, такі як державне стимулювання індустріальних парків та спеціальний правовий режим Дія.City. В ІТ-сфері Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» запровадив концепцію віртуальної економічної зони Дія.City.

Залучення інвестицій в економіку є ключовою умовою для відновлення та розвитку країни, отже уряд України займається розробкою необхідних інструментів для їх надходженнями. У державному бюджеті на 2024 рік передбачено

Таблиця 2

Інструменти стимулювання інвестиційної діяльності та заходи щодо впровадження відповідних стимулів для цифровізації економіки в Україні

Стимули	Інструменти для розвитку індустріальних парків	Віртуальна економічна зона для резидентів Дія.City
Нормативно-правове регулювання	Закон України «Про індустріальні парки»	Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні»
Пільги	звільнення від податку на прибуток на 10 років за умови реінвестування в розвиток інвестиційного проєкту	спеціальний корпоративний податок 9 % замість податку на прибуток у 18 %
	звільнення від ПДВ на ввезення нового обладнання для власного використання	0 % на дохід фізосіб як дивіденди, які нараховані компанією-резидентом Дія.City, за умови їх виплати не частіше 1 разу на 2 роки
	можливість надання пільг на оподаткування нерухомості на території індустріальних парків за рішенням органу місцевого самоврядування	нова форма співпраці між резидентом Дія.City та ІТ спеціалістами: ІТ-спеціалісти сплачують ПДФО у 5 %
	звільнення від оподаткування ввізним митом нового обладнання, яке ввозиться учасниками індустріальних парків для власного використання	інструменти венчурного інвестування: право на збільшення статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю за допомогою механізму конвертованих позик; механізми володіння акціями з боку співробітників (ESOP); положення про гарантії та відшкодування збитків

Джерело: побудовано автором на основі [15; 16]

3 мільярди гривень для забезпечення державної підтримки реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями.

Висновки з проведеного дослідження.

Наразі національна цифрова конкурентоспроможність є результатом інвестицій в освіту та надання тих навичок, яких вимагає ринок праці. Інвестиції у фізичну цифрову інфраструктуру (телекомунікації та центри обробки даних) і в цифрові інновації мають вирішальне значення для цифрової трансформації, яка може бути реалізована лише в тому випадку, якщо наявні сприятливі умови для впровадження нових технологій (доступ до інфраструктури, інформації та зовнішнього ноу-хау). А державне регулювання має зосереджуватися на забезпеченні фіскальних стимулів, полегшенні як адміністративного тягаря, так і доступу до фінансування. Перспективи подальших досліджень – ESG-аспекти інвестиційної діяльності в інформаційно-цифровій індустрії.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Zhao, X., Zhao, L., Sun, X., & Xing, Y. (2023). The incentive effect of government subsidies on the digital transformation of manufacturing enterprises. *International Journal of Emerging Markets*.
2. Skare, M., de Obesso, M. D. L. M., & Ribeiro-Navarrete, S. (2023). Digital transformation and European small and medium enterprises (SMEs): A comparative study using digital economy and society index data. *International journal of information management*, 68.
3. Черничко Т., Гладинець Н., Росола У. Проблеми залучення іноземних інвестицій у військовий період та шляхи їх активізації. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2023. № 4 (93). С. 46–52.
4. Забарна Е. Інноваційні інвестиції як забезпечення сталого розвитку регіонів України у поствоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59.
5. The costs of achieving the SDGs: Inclusive digitalization. URL: <https://unctad.org/sdg-costing/digitalization#:~:text=Key%20findings,-What%20would%20inclusive&text=Per%20person%2C%20the%20annual%20>
6. IT Services / Technology & Telecommunications > / Statista URL: <https://www.statista.com/statistics/870924/worldwide-digital-transformation-market-size/>
7. Digital Development. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/digitaldevelopment/overview>
8. State Tax Incentive Evaluations Database. Updated October 20, 2023. URL: <https://www.ncsl.org/fiscal/state-tax-incentive-evaluations-database>.
9. State Business Incentives Database. URL: <https://www.stateincentives.org/about/glossary/>
10. Digital Equity Competitive Grant Program: What We Know and What's to Come by Ryan Collins. May 28, 2024 Digital Inclusion News. URL: <https://www.digitalinclusion.org/blog/2024/05/28/digital-equity-competitive-grant-program-what-we-know-and-whats-to-come/>

11. UK Digital Strategy 4 October 2022. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/uks-digital-strategy/uk-digital-strategy>

12. Digitalization in the EU: digital economy and society (DESI) scores 2017–2022. URL: <https://www.statista.com/statistics/1372137/eu-digitalization-desi-member-states/>

13. World Digital Competitiveness Ranking 2023. URL: <https://www.imd.org/centers/wcc/digital-ranking/press-release/>

14. Digitalbranche wächst stabil in schwierigem Umfeld. URL: <https://www.bitkom.org/Presse/Presseinformation/Halbjahres-Konjunktur-Digitalbranche-waechst-stabil>

15. Про цифровий контент та цифрові послуги. Закон України від 10.08.2023 р. № 3321-IX (Відомості Верховної Ради (ВВР) 2023, № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>

16. Про індустриальні парки. Закон України. Документ 5018-VI, чинний, поточна редакція – Редакція від 17.09.2023, підстава – 3311-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>

REFERENCES:

1. Zhao, X., Zhao, L., Sun, X., & Xing, Y. (2023). The incentive effect of government subsidies on the digital transformation of manufacturing enterprises. *International Journal of Emerging Markets*.
2. Skare, M., de Obesso, M. D. L. M., & Ribeiro-Navarrete, S. (2023). Digital transformation and European small and medium enterprises (SMEs): A comparative study using digital economy and society index data. *International journal of information management*, 68.
3. Chernychko T., Hladynets N., Rosola U. (2023) Problemy zaluchennia inozemnykh investytsii u viiskovyi period ta shliakhy yikh aktyvizatsii [Problems of attracting foreign investments during the war period and ways of their activation] *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*. № 4 (93).
4. Zabarna E. Innovatsiini investytsii yak zabezpechennia staloho rozvytku rehioniv Ukrainy u postvoiennyi period. [Innovative investments as a means of ensuring the sustainable development of the regions of Ukraine in the post-war period] *Ekonomika ta suspilstvo*. 2024, № 59. S.32–39.
5. The costs of achieving the SDGs: Inclusive digitalization. URL: <https://unctad.org/sdg-costing/digitalization#:~:text=Key%20findings,-What%20would%20inclusive&text=Per%20person%2C%20the%20annual%20>
6. IT Services / Technology & Telecommunications > / Statista URL: <https://www.statista.com/statistics/870924/worldwide-digital-transformation-market-size/>
7. Digital Development. URL: <https://www.worldbank.org/en/topic/digitaldevelopment/overview>
8. State Tax Incentive Evaluations Database. Updated October 20, 2023. URL: <https://www.ncsl.org/fiscal/state-tax-incentive-evaluations-database>.
9. State Business Incentives Database. URL: <https://www.stateincentives.org/about/glossary/>
10. Digital Equity Competitive Grant Program: What We Know and What's to Come by Ryan Collins. May 28, 2024 Digital Inclusion News. URL: <https://www.digitalinclusion.org/blog/2024/05/28/digital-equity-competitive-grant-program-what-we-know-and-whats-to-come/>

Collins. May 28, 2024 Digital Inclusion News. URL: <https://www.digitalinclusion.org/blog/2024/05/28/digital-equity-competitive-grant-program-what-we-know-and-whats-to-come/>

11. UK Digital Strategy 4 October 2022. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/uks-digital-strategy/uk-digital-strategy>

12. Digitalization in the EU: digital economy and society (DESI) scores 2017–2022. URL: <https://www.statista.com/statistics/1372137/eu-digitalization-desi-member-states/>

13. World Digital Competitiveness Ranking 2023. URL: <https://www.imd.org/centers/wcc/digital-ranking/press-release/>

14. Digitalbranche wächst stabil in schwierigem Umfeld. URL: <https://www.bitkom.org/Presse/Presseinformation/Halbjahres-Konjunktur-Digitalbranche-waechst-stabil>

15. Pro tsyfrovyi kontent ta tsyfrovi posluhy. [About digital content and digital services] Zakon Ukrainy vid 10.08.2023 r. № 3321-IX (Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR) 2023, № 90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3321-20#Text>

16. Pro industrialni parky. [About industrial parks] Zakon Ukrainy. Dokument 5018-VI, chynnyi, potochna redaktsiia – Redaktsiia vid 17.09.2023, pidstava – 3311-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>